UUTISET

Maaseudun asukkaat joutuvat ehkä jatkossa poistamaan ilmakehästä myös suuren osan kaupunkilaisten tuottamasta hiilidioksidista. **YMPÄRISTÖKIRJAILIJA RISTO ISOMÄKI**

PÄIVÄN PUNKTI

Venäjä

Suomessa on oltu ihmeissään siitä, mitä Venäjän tiedotusvälineet kertovat venäläislasten kohtelusta Suomessa. Kertomukset ovat olleet mielikuvituksellisia. Lähdekritiikki ei ole venäläisen journalismin vahva laji.

Ongelmallisinta asiassa kuitenkin on se, että lapsista on Venäjällä tehty poliittinen kysymys.

Asia on hankala erityisesti Suomen kannalta. Suomen viranomaiset kun eivät voi julkisuudessa kertoa mitään lastensuojelun asioista. Silloin myöskään vääriä tietoja ei pystytä oikaisemaan kunnolla.

Presidentti Sauli Niinistö arvioi, että lapsiasia liittyy paljon Venäjän sisäpolitiikkaan. Siltä tosiaan näyttää. Kun Venäjää arvioidaan, pitää katsoa mitä suurvallat yleensä näissä asioissa tekevät.

Venäjä on luonut opin, jonka mukaan se suojelee omia kansalaisiaan kaikissa maissa. Suurvallan ajatteluun myös kuuluu, että se on aina oikeassa.

Eräs Helsingissä vieraillut venäläinen toimittaja huomautti, että Venäjä on kopioinut toimintatavan Yhdysvalloilta ja Israelilta. Ne puuttuvat mihin tahansa asiaan kovalla kädellä, jos asia koskettaa niiden omia kansalaisia.

Kovuuden näyttäminen kuuluu jokaisen maan politiikkaan. Venäjällä ei valita pehmeitä miehiä johtajiksi, mutta ei kyllä Amerikassakaan.

Suomi pienenä valtiona ajattelee toisin. Lastensuojelun tyyppiset asiat eivät ole poliittisia kysymyksiä. Viranomaiset hoitavat niitä kansallisten lakien puitteissa. Lapsiriitoja on aina ollut ja tulee aina olemaan, mutta ne hoidetaan säädösten mukaan.

Suomessa asuvia ulkomaan kansalaisia kohdellaan siis samalla tavalla kuin suomalaisia. Suomessa pätee Suomen laki eikä siitä voida tehdä poikkeusta. Tämä koskee myös vaitiolovelvollisuutta.

Tässä se ongelma on, eikä siihen ole helppoa ratkaisua. Siihen on törmätty aiemminkin.

Senhän sanoi jo Paasikivi aikoinaan. Kreml ei ole mikään kihlakunnanoikeus.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Tuleeko maalla asumisesta rikkaiden etuoikeus?

Asumisen vapaus -pamfletti yllyttää kapinaan paremmin asumisen puolesta. Keskiviikkona julkistetussa kirjassa kysytään, voisiko kunnalta ostaa lisää rakennusoikeutta.

Maaseudulle rakentamista jarrutetaan liikaa, arvioitiin Helsingissä keskiviikkona.

”Nykylinja johtaa siihen, että maalla asumisesta tulee vain rikkaiden etuoikeus”, kylien liiketoiminta-asiamies **Juha Kuisma** sanoi Asumisen vapaus -kirjan julkistustilaisuudessa.

Kuisma muistutti, että kun taloja ei tule lisää, hintataso nousee suhteettomasti. ”Olemassaolevista rakennuspaikoista tulee samalla tavalla haluttuja kuin kesämökit ovat.”

”Ruotsissa entisistä köyhän väen torpista on tullut eliittiasuntoja”, Kuisma sanoo.

”Jos maaseudulla on vain rikkaita ihmisiä, se on poliittisesti huono asia.”

Missä tieteellinen todistus?

Kuisman toimittama, Maahengen kustantama ja Talonpoikaiskulttuurisäätiön julkaisema pamfletti on kirjailijan mukaan välihuuto, ellei jopa kapinaan yllytys vapaamman ja paremman asumisen puolesta.

Poliittinen linja Suomessa menee Kuisman mukaan toiseen suuntaan.

”Ympäristöhallinto on sitoutunut myyttiin, että maalla asuminen on haitallista.”

”Varsinkaan maaseudun ekologiseen rakentamiseen ei ohjata ihmisiä, vaan lähtökohta on, että maalle ei saisi rakentaa.”

Maaseudun uudisrakentamisen haitallisuus ei kuitenkaan Kuisman mielestä perustu tieteelliseen tietoon.

Maalla mahdollisuuksien kirjo

Ympäristökirjailija **Risto Isomäki** toteaa kirjassa, ettei kaupunkiasuminen itse asiassa ole kovin ekologista.

”Päästöjen vähentäminen on todennäköisesti helpompaa maaseudulla, ja maalla on käytettävissä paljon suurempi kirjo erilaisia mahdollisuuksia kuin kaupungeissa”, Isomäki arvioi.

Hänen mukaansa ilmaston lämpenemistä ei todennäköisesti voi enää pysäyttää kasvihuonekaasujen päästöjä vähentämällä. Maaseudun asukkaat joutuvat ehkä jatkossa poistamaan ilmakehästä myös suuren osan kaupunkilaisten tuottamasta hiilidioksidista.

Isomäki päätyy siihen, että maaseudun ihmiset luultavasti pelastavat myös kaupunkilaiset ilmastokatastrofilta, eikä toisinpäin.

”Ympäristöministeriö on väärässä”

Pamfletin kymmenen kirjoittajaa esittelevät erilaisia asumisen vapauden muotoja: pientalokokeiluja, kyläkaavoitusta, teemakyliä, talonpoikaisen pihatradition tuntemusta ja uusia rakentamisratkaisuja.

”Vapaus luo kokeiluja ja niiden kautta syntyy uusia toimivia ratkaisuja. Olemme **John Stuart Millin** linjalla ja eri linjalla kuin ympäristöministeriö, joka on mielestämme väärässä”, Kuisma sanoi keskiviikkona.

”**Alvar Aalto** ei olisi ikinä saanut rakentaa Villa Maireaa näillä määräyksillä.”

Arkkitehtoorisen kokeilun tuloksena syntynyt modernistiluomus seisoo Porin Noormarkussa hongikkomäellä erillään kuntarakenteesta.

Luettavaa kaavoittajille

Kuisman ja Isomäen lisäksi kirjaan ovat kirjoittaneet arkkitehti **Matti Vuorio**, kirjailija **Matti Mäkelä**, arkkitehti **Heikki Aitoaho**, professori **Staffan Lodenius**, arkkitehti **Ilmari Mattila**, arkkitehti **Viri Teppo-Pärnä**, kansatieteilijä **Teppo Korhonen** ja diplomi-insinööri **Lasse Ristikangas**.

Kirja päättyy Vuorion ideoimaan vapaan asumisen manifestiin, joka haluaa poistaa rajoituksia maaseudulla asumisesta.

Kuisman mukaan kirja on tarkoitettu kaavoittajille, ympäristöhallinnolle, kunnallisille viranhaltijoille, kaavoituslautakuntien jäsenille ja maaseudun kehittäjille.

”Asumisen vapaus on keskeinen osa maaseudun kehittämistä”, Kuisma totesi.

PAULA TAIPALE

JAANA KANKAANPÄÄ

Olisiko kunnallistekniikalle olemassa vaihtoehto, jossa yksiköt olisivat hajautettuja, pieniä ja itse korjattavia?, Asumisen vapaus -kirjaan kirjoittanut arkkitehti Viri Teppo-Pärnä (keskellä) kysyy. Vasemmalla kirjan toimittanut Juha Kuisma, oikealla arkkitehti Heikki Aitoaho.

TEESIT

Vapaan asumisen manifesti

Asumisen vapaus on perustuslaillinen oikeus, jota ei pidä rajoittaa kevyin perustein. Viranomainen ei voi valita ihmisen puolesta, miten tämän tulisi asua.

Vakituisen ja vapaa-ajan asunnon raja tulee poistaa tarpeettomana.

Pientalojen kokoa ei tarvitse rajoittaa. Haja-asutusalueelle rakennettaessa rakennuksen koolle ei pitäisi olla esteitä.

Kyliin pitää voida rakentaa vapaasti, kunhan rakennuspaikat ovat osallistavan kyläkaavamenettelyn osoittamia.

Kyläyleiskaava tulisi ottaa käyttöön kaikkialla, minne ei tehdä asemakaavaa.

Lähde: Matti Vuorio ja Juha Kuisma, Asumisen vapaus -kirja

PÄIVÄN KYSYMYS

Aiheutuuko kelluvista rehupaaleista vaaraa?

Mitä tapahtuu tulvien mukana liikkeelle lähteneille rehupaaleille, pelastuspäällikkö Kari Pajuluoma Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokselta?

Ne pysähtyvät jossain vaiheessa paikoilleen.

Aiheutuuko niistä vaaratilanteita?

Jos rehupaaleja liikkuu virran mukana ja jää kiinni esimerkiksi siltojen rakenteisiin, niistä voi aiheutua vaaratilanteita. Silloin pelastuslaitos käy niitä irrottelemassa ja ohjaamassa sivuun.

Kenen velvollisuus karkuun lähteneitä rehupaaleja on metsästää?

Käytännössä isännät niitä traktoreillaan käyvät keräilemässä talteen. Vaikeaahan on sitten tarkalleen ottaen määritellä, että kenen paali missäkin on. Mutta jokaisen pitää käydä katselemassa omansa pois.

Pelastuslaitos ei niitä käy keräilemässä ja kotiin toimittamassa. Niitä on jäänyt paljon veden alle ja jos rikkoontuneita rehupaaleja alkaa mätänemään, voi seurauksena olla ikäviä hajuhaittoja tai mahdollisesti terveysriskejä.

Onko veden mukana lähtenyt matkoihinsa muutakin kuin rehupaaleja?

Etupäässä veneitä, joita pelastuslaitos on ottanut useamman kiinni. Muutakin irtotavaraa on lähtenyt virtausten mukana. Lopullisia arvauksia voi tehdä vasta, kun vesi on laskenut.

STINA HAASO

Lisää asiasta sivulla 11.

POLITIIKASTA LYHYESTI

Keskustalta välikysymys sote-uudistuksesta

Keskusta aikoo tehdä välikysymyksen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, kertoi puheenjohtaja Juha Sipilä eduskunnan kyselytunnilla torstaina. Uudistushanke ei edennyt vielä tänäänkään sosiaali- ja terveyspoliittisessa ministeriryhmässä.

Liki jokainen kunta nostanut veroa

Lähes jokainen suomalaiskunta on nostanut veroprosenttiaan 2000-luvulla, kertoo Veronmaksajain keskusliitto. Neljä Manner-Suomen kuntaa on pitänyt prosentin samana. Muissa 316 kunnassa vero on nyt korkeampi. Yksikään ei ole lieventänyt verotustaan.

Eroon portlandinsementistä

Mitä jos pelkkä sementin valmistus tuottaisi melkein kaiken hiilidioksidin, jonka ihmiskunta voi vuodessa päästää ilmakehään?

Ympäristökirjailija **Risto Isomäki** kirjoittaa Asumisen vapaus -kirjassa sementin valmistuksen olevan ”ilmastokeskustelun suuri unohdettu hiilipäästö”.

Hänen mukaansa portlandinsementin valmistus tuottaa vuodessa reilut kaksi miljardia tonnia hiilidioksidia. Se on neljä kertaa lentoliikenteen hiilipäästöjä enemmän, yhteensä 7–8 prosenttia kaikista ihmisen tuottamista hiilidioksidipäästöistä.

Portlandinsementin valmistus vaatii paljon kivihiiltä. Lisäksi kalkkikiven palaessa ilmakehään vapautuu runsaasti hiilidioksidia.

EU ja Yhdysvaltain presidentti **Barack Obama** tavoittelevat noin 60–80 prosentin hiilidioksidipäästöleikkauksia vuoteen 2050 mennessä. Sementin kulutuksen taas ennustetaan tuplaantuvan vuosikymmenessä ja jatkuvan senkin jälkeen.

Isomäen mukaan portlandinsementti tulisi korvata mahdollisimman nopeasti muilla rakennusmateriaaleilla.

Myös puurakentamisen lisääminen olisi hyvä tapa vähentää rakennusteollisuuden aiheuttamia hiilipäästöjä.

PAULA TAIPALE

Paneeli: Loma- ja vakituisen asunnon ero epäselvä

Pientalojen rakentamisen lupiin vaikuttaa, onko talo tarkoitettu vapaa-ajan asumiseen vai pysyvään asumiseen.

Asumisen vapaus -kirjan toimittanut **Juha Kuisma** kysyi MTK:n kuntavaalipaneeliin osallistuneilta, miksi rajanveto on niin tärkeää, jos ei kuitenkaan tiedetä missä ihmiset oikeasti oleskelevat.

Moni vapaa-ajanasunto myös rakennetaan talviasuttavaksi, jolloin ero pysyvään asumiseen tarkoitettuihin taloihin jää pieneksi.

SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Jouni Backman** sanoi ihmetelleensä samaa.

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** oli Backmanin kanssa samaa mieltä.

”Rajaa on hyvin vaikea määritellä, enkä ymmärrä sen perusteluja tänä päivänä.”

Vasemmistoliiton varapuheenjohtaja **Jari Myllykoski** vastasi, että vapaa-ajan asumisen kustannukset ja vaatimukset kasvavat, jos vapaa-ajan asuminen rinnastetaan vakituiseen asumiseen.

”Siksi vapaa-ajan asunnolla ei voi olla samoja kriteereitä kuin pysyvillä.”

AIMO VAINIO

SHOKKI TARJOUS
viikonloppuun K-ruokakaupasta!
RUOKAA OMASTA MAASTA
PÍRKKA KARJALANPAISTI 800 g, Suomi
4,99 rs
ETUSI PE-SU voimassa 14.10. saakka
K PLUSSA -37 %
Etu K-Plussa-kortilla
6,24/kg, ilman korttia 7,99/rs (9,99/kg)
Parhaat tarjouksemme Pe–To
PÍRKKA MEIJERIVOI 400 g
2,49 rs
K PLUSSA -16 %
Etu K-Plussa-kortilla
6,23/kg, ilman korttia 2,99/rs (7,48/kg)
Riitan Herkku METRIPIZZAT 750 g
4,99 pkt
K PLUSSA -21 %
Etu K-Plussa-kortilla
6,65/kg, ilman korttia 6,35/pkt (8,47/kg)
Hartwall JAFFAT 1,5 l
1,99 pl (sis. pantti 0,40)
1,06/l, ilman korttia 2,55–2,75/pl sis. pantti 0,40 (1,43–1,57/l)
K PLUSSA -26–32 %
Etu K-Plussa-kortilla
Vaasan KOTIUUNIN PULLAT 400–630 g
2,85 ps
K PLUSSA -10 %
Etu K-Plussa-kortilla
4,52–7,13/kg, ilman korttia 3,19/ps (5,06–7,98/kg)
PÍRKKA TUORE MAKEA ANANAS Costa Rica
0,99 kg
TARJOUSTAKUU K-PLUSSA-TARJOUKSISSA AINA VÄHINTÄÄN -10%
LISÄKSI K-PLUSSA-PISTEILLÄ ETUSI JOPA -5%
Tarjoukset voimassa torstaihin 18.10. saakka, ellei toisin mainita.
K-KAUPPIAS SINUA VARTEN.
K CITYMARKET K SUPERMARKET K MARKET K EXTRA